

Metodemæssige og videnskabsteoretiske begreber - AT-kanon på Stenhus

Det følgende er et forsøg på at bringe visse begreber i direkte kontakt med konkrete eksempler på AT-forløb.

Rækkefølgen er til dels inspireret af forløbet for to tidligere klasser.

Begreb	Kort beskrivelse	AT-forløb	Fag
Kvantitativ metode	Beskrivelse af observationer, som regel med tal	"Familien"	Samfundsfag, matematik
Kvalitativ metode	Beskrivelse af f.eks. dybdeinterviews eller fiktion	"Familien"	Samfundsfag, Litteratur (dansk, sprog)
Teori	Påstand(e) om virkeligheden. Angiver en række sammenhænge mellem forskellige variable	"Manhattan-projektet"	Fysik, biologi, historie
Model	Forklaringsmodel: En forenkling af virkeligheden	"Galilei – et nyt syn på verden"	Fysik, matematik, historie, filosofi
Hermeneutik	Fortolkning, hvor den fortolkende hele tiden er sig bevidst om sit eget ståsted – herunder sin forforståelse	"Menneskesyn" "Relativisme og kvantemekanik"	Musik, dansk, filosofi Fysik, dansk, filosofi
Hypotetisk-deduktiv metode	En hypotese fremsættes, konsekvenser udledes, og disse konsekvenser testes Den hermeneutiske metode – oversat til naturvidenskab		Naturvidenskabelige fag (dog ikke matematik) Samfundsfag
Induktion	At slutte fra (mange) enkelt-iagttagelser til en generel lov	"Galilei – et nyt syn på verden"	Fysik, matematik.
Deduktion	Anvendelse af generelle regler til løsning af enkelttilfælde	"Descartes - ..."	Matematik og filosofi
Paradigmeskift	Når der forekommer så mange uforklarligheder inden for et paradigme, at det bliver inkonsistent og forlades til fordel for et nyt paradigme	"Relativitetsteori" "Verdensbilleder" "Menneskesyn"	Fysik, historie, dansk, musik
Rationalisme	Viden bygger på fornuft og medfødte anlæg/idé	"Oplysningstiden"	Historie, matematik, engelsk
Empirisme	Viden bygger på iagttagelse af omverdenen – ved brug af (sans)erfaring	"Galilei – et nyt syn på verden"	Fysik, matematik, historie, filosofi
Analyse	En opdeling af et kompliceret problem i mindre delproblemer	"Descartes – filosofi og metode"	Matematik og filosofi

Absolutisme - Relativisme - Anomali - Hypotese - Induktionsproblemet - Falsifikation - Verifikation - Forforståelse - Fortolkning - Naturvidenskab - Humanvidenskab
Samfundsvidenskab – Syntese - Nytteetik - Pligtetik - Paradigme - Viden – Videnskab – Videnskabsteori - Metode